

Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto

Offentliga och privata sektorns funktionärsförbund *Jyty*

INFO 6/2015

Jytyläinen, nyt on aika vaikuttaa!

SAK:n, Akavan ja STTK:n liittojen jäsenet osoittavat mieltään **Helsingin Rautatientorilla perjantaina 18. syyskuuta kello 11 alkaen**. Jyty on mukana mielenosoituksessa ja kehottaa kaikkia jäseniään osallistumaan. Tavoitteenamme on olla mahdollisimman sankoin joukoin vastustamassa työehtojen heikentämistä. Joukossa on voimaa! Sosiaalisessa mediassa: #STOP Palkansaajien mielenosoitus

Ilmoittautuminen viimeistään 15.9. keskusjärjestöjen järjestämään yhteiskuljetukseen Vaasasta Helsingin Rautatientorille. Linja-auto lähtee noin klo 4.45 ja paluu noin klo 14. Aikataulu ja reitti ilmoitetaan myöhemmin osallistujille, välipysäkkejä voi ehdottaa.

Ilmoittautuminen: <https://www.lyyti.in/pohjanmaanbussi>

***

Centralorganisationer FFC, Akava och STTK ordnar en gemensam busstransport till #STOP demonstrationen **fredagen 18.9. kl. 11 på Helsingfors järnvägstorg.**

Bussen startar från Vasa cirka kl. 4.45 och tillbaka cirka kl. 14.00. Om det finns många anmälan från Jakobstads- och Karlebytrakten kan bussen starta från Jakobstad. Tidtabellen och rutten anmälas senare till deltagarna.

Anmäl dig via länken senast 15.9 (på finska): <https://www.lyyti.in/pohjanmaanbussi> Du kan även lämna ditt önskemål om påstigningsplatsen

***

Mielenosoituksella puolustetaan työmarkkinajärjestöjen vapaata oikeutta sopia työ- ja virkaehtosopimuksista ja vastustetaan hallituksen yksipuolisia päätöksiä heikentää palkansaajien työehtoja. Hallitus ilmoitti tiistaina muun muassa vuosilomaoikeuden rajoittamisesta, sairausloman palkattomasta karenssipäivästä, arkipyhien palkattomuudesta sekä ylityö- ja sunnuntaikorvauksien leikkaamisesta pakottamalla.

Kaikille Jytyn jäsenille on lähetetty infokirje mielenosoituksesta perjantaina.

Mahdollisuus paikallisiin mielenosoituksiin

Ymmärrettävästi pidemmän matkan takaa on hankala osallistua Helsingissä järjestettävään mielenosoitukseen. Tämän takia kannustammekin keskustelemaan muiden ammattiliittojen kanssa mahdollisuudesta järjestää pienempiä paikallisia mielenosoituksia. Mikäli päädytte järjestämään paikallisia mielenosoituksia, järjestäkää ne samaan aikaan Helsingin tilaisuuden kanssa. Aluetuomisto auttaa teitä järjestelyissä tarvittaessa.

Jäsenten oikeus osallistua mielenosoitukseen

Mielenosoituksella vastustetaan hallituksen suunnitelmia rajoittaa sopimusvapautta säätämällä pakottavaa lainsäädäntöä. Mielenosoitus ei miltään osin kohdistu voimassa olevaan työehtosopimukseen tai sen määräyksiin eikä se siksi ole työehtosopimuslaissa kielletty työtaistelutoimenpide tai laitton lakko.

Työntekijällä on oikeus poistua työpaikalta mielenosoitukseen ilman seuraamuksia. Työnantaja voi kuitenkin pidättää työntekijän palkan poissaoloajalta. Jyty ei korvaa ansiomenetystä.

Viranhaltijoilta oikeus osallistua muuta kuin virkaehtosopimusasioita koskeviin työtaistelutoimenpiteisiin on lainsäädännöllä poistettu. Virkasuhteessa oleva ei siis voi mielenosoitukseen työaikanaan osallistua.

Liitto huolehtii siitä, että sen jäsenyhdistykset ja luottamusmiehet informoivat työnantajaa mielenosoituksesta. Tästä huolimatta myös työntekijän itsensä kannattaa kertoa lähiesimiehelleen mielenosoitukseen osallistumisesta.

Suojelutyövelvollisuus koskee vain viranhaltijoita. Mahdollisista suunnitelmista teettää hätätyötä on työnantaja velvollinen informoimaan sekä työsuojeluviranomaista että luottamusmiestä. Työsuojeluviranomainen voi kieltää hätätyön teettämisen, jos laissa säädetyt hätätyön edellytykset eivät täyty.

Yhdistyksen ja luottamusmiesten tehtävät

- 1.** Jakakaa tietoa mielenosoituksesta ja Jytyn osallistumisesta siihen kaikissa viestintäkanavissanne
- 2.** Informoikaa jäseniänne mielenosoituksesta ja kannustakaa heitä osallistumaan sankoin joukoin
- 3.** Huolehtikaa, että työnantajat ovat tietoisia mielenosoituksesta ja Jytyläisten osallistumisesta siihen

4. Olkaa yhteydessä muihin paikallisiin ammattiliittojen toimijoihin ja selvitelkää yhteistyömahdollisuuksia esim. paikallisten tilaisuuksien tai yhteisten kuljetusten osalta

Yhdessä voimme vaikuttaa!

Hallitus aikoo yksipuolisesti heikentää työehtojamme. Näytetään suurella joukolla, että me emme hyväksy työehtojen polkemista. Joukossa on voimaa, joten nyt kaikki liikkeelle!

Lisätietoja

Jyty lähettää tarkempia lisätietoja mielenosoituksesta tiistaina. Lisätietoja saa tarvittaessa alla olevien yhteystietojen kautta, mutta pääsääntöisesti suosittelemme odottamaan tiistain viestiä, jossa tarkennamme mielenosoitukseen liittyviä tietoja.

Ulla Salmenheimo-West
alueasiamies
puh. 020 789 3777
ulla.salmenheimo-west@jytyliitto.fi

Maria Sparv
järjestöasiamies
puh. 020-789 3778
maria.sparv@jytyliitto.fi

STTK:n hallitus
STTK:n edustajisto
STTK:n aluetoimikuntien puheenjohtajat

Mistä on kysymys?

Perjantaina Helsingin Rautatientorilla järjestetään suurmielenosoitus hallituksen kaavailemia toimenpiteitä vastaan. Jo etukäteen #stop-tapahtuma on herättänyt suurta huomioita, mielenkiintoa ja myös kritiikkiä. Mistä oikein on kysymys?

Hallitus aikoo muun muassa leikata viikonloppu- ja ylityökorvauksia, rajoittaa pidempien lomien vuosilomaoikeutta, muuttaa arkipyhät palkattomiksi ja pakottaa sairastamaan ilman korvausta. Lisäksi hallitus alentaa roimasti yksityisen työnantajan sosiaaliturvamaksuja ja uskoo näin saavansa vientiteollisuuteemme puhtia. Tavoitteena on 5 prosentin parannus Suomen kilpailukykyyn.

Lisäksi hallitus on ilmoittanut toimeenpanevansa uudistukset voimaan pakkolaeilla. Tavoite on, että mikä lainsäädännöllä määrätään, sitä ei työmarkkinapöydissä toisin työ- ja virkaehtosopimuksilla voi sopia. Tämä on ennenkuulumatonta suomalaisessa sopimusjärjestelmässä.

Tähän asti työ on ollut valtiovallan erityisessä suojelussa ja lait on tehty heikoimpien turvaksi. Nyt hallitus asettuu työnantajan puolelle ehdotellessaan pakkolakeja ja työehtojen heikennyksiä. Hallitus asettuu vahvemman vallan puolustajaksi.

Eri puolilla on jo laskettu toimenpiteiden vaikutuksia. STTK-laisen Toimisen perheen lompakkoon hallituksen toimet tekisivät noin 115 euron loven kuukaudessa. Vuositasolla se olisi reilusti toista tonnia.

Jos Toimisten lompakko kevenisi tuon verran, silloin pysyy moni hankinta hyllyssä eikä kaupan, ravintolan, leffateatterin tai vapaa-ajan tapahtuman ovea avata.

Yle puolestaan on laskenut, että ammattiryhmissä suurin menettäjä olisivat kätilöt. Vauvat eivät piittaa siitä, syntyvätkö ne yöllä vai päivällä, arkena vai sunnuntaina. Maailman pienimmän lapsikuolleisuuden maassa se ei kuitenkaan haittaa vaan hommat on organisoitu niin, että tänne on turvallista syntyä.

***

Suomi tarvitsee lisää kilpailukykyä vientiteollisuuteen. Tuotteemme eivät käy kaupaksi, osin ne ovat tuotteita, joita muut eivät halua – siis väärää. Kun muualla kulutustavara käy kaupaksi, Suomi veisi koneita ja laitteita. Teollisuutemme rakenne on mitä on, mutta maailmaa se ei tällä hetkellä palvele. Myöskään palvelupuoli ei vedä.

On täysin mahdoton käsittää, miten nämä tunnistettavat vientiteollisuuden ongelmat tai ns. kustannuskilpailukykyongelmat paranisivat missään määrin merkittävästi leikkaamalla pieni- ja keskituloisen, etupäässä julkisella sektorilla työskentelevän naisen ja miehen palkkoja, lomiamia ja ylityökorvauksia. Näin hallituksen keskeiset ministerit meille nyt aikomuksiaan perustelevat.

Asioiden välinen yhteys jää hyvän mielikuvituksen varaan. Varmaa on vain se, että toimeentulo-ongelmat lisääntyvät, ostovoima heikkenee ja siten kaupoissa käynti vähenee. Se puolestaan tietää lisää työttömyyttä kun kauppa ei käy.

Lähes olemattomaksi jäisi myös vientiteollisuuden työllisyyden kasvu, vaikka lähihoitajan, sairaanhoitajan, poliisin, palomiehen tai kunnanviraston sihteerin palkkoja sekä lomiamia nyt leikattaisiin.

Toinen, periaatteellisesti valtava muutos sisältyy hallituksen ehdotukseen säätää näistä heikennyksistä pakkolaeilla. Se tarkoittaa, että hallitus haluaa murtaa suomalaisen työmarkkinoiden sopimussoikeuden keskeisimmän periaatteen.

***

Ei siis ihme, että palkansaajat kaikissa ammattiryhmissä ovat nyt liikkeellä. Totta on, että yhteiskuntasopimusneuvottelut ovat kahdesti kariutuneet ja totta on, että hallitus nyt vain tekee sen, mitä se kertoi tekevänsä, jos työmarkkinapöydissä ei tulosta synny.

Miksi yhteiskuntasopimus sitten kariutui? Oma näkemykseni on, että työnantajat eivät halunneet edes keskustella saati sopia mistään palkansaajien esityksistä rakentaa tavoiteltu 5 prosentin kilpailukykyloikka. Neuvottelujen aikaan ihmettelin ääneen työnantajien passiivisuutta. Nyt se kaikki on ymmärrettävää: työnantaja tiesi tai sitten vain laski, mitä kaikkea on tarjolla, jos ei neuvotella.

***

Kuvasin polun, joka on johtanut siihen, että ensi perjantaina osoitamme yhdessä mieltä hallituksen kaavailuja vastaan. Olen koko ajan sanonut ja sanon edelleen, että asiat pitäisi kyetä neuvottelemaan ja sopimaan, mutta näköjään hallitus ja työnantajat pakottavat osapuolet riitelemään ja reipimään. Mielenilmaus on poliittinen ja täysin vapaaehtoinen kaikille osallistujille. Jotenkin tuntuu siltä, että meitä vapaaehtoisia tulee olemaan enemmän kuin paljon.

Muutammat liitot ovat ilmoittaneet työtaisteluista ensi viikolla samanaikaisesti mielenilmauksen kanssa. Näistä asioista jokainen liitto päättää itse.

Nyt on paljon kiviä kengissä. Ne pitäisi ravistaa pois, unohtaa arvovaltakysymykset ja ottaa järki käteen. Järkeä on neuvotella, järjettömyyttä asettaa kansalaiset vastakkain ja sitä kautta lisätä rauhattomuutta työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa.

Antti Palola

STTK:n puheenjohtaja